

# Undersökning av förtroendevalda i kommuner och landsting

2003

ME0001

## A. Allmänna uppgifter

### A.1 Ämnesområde

Medborgarinflytande

### A.2 Statistikområde

### A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Nej

### A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet och Justitiedepartementet

Kontaktpersoner:

Telefon:

Telefax:

e-post:

### A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

Kontaktpersoner: Richard Öhrvall

Telefon: 08-506 941 58

Telefax: 08-506 949 34

e-post: valstatistik@scb.se

### A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte

### A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om vissa personregister för officiell statistik.

När det gäller Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting finns dessutom en särskild förordning (2003:247) som reglerar hur behandling av personuppgifter som samlas in inom ramen för undersökningen får ske.

### A.8 Gallringsföreskrifter

Datamaterialet från Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och landsting avidentifierades den 1 april 2004 i enlighet med den förordning (2003:247) som reglerar undersökningen. Data i avidentifierad form bibehålles tills vidare.

## **A.9 EU-reglering**

Ingen

## **A.10 Syfte och historik**

Syftet är att producera statistik över de förtroendevalda i kommuner och landsting. Statistiken ska ge en beskrivning av de förtroendevalda efter ett antal centrala bakgrundsvariabler och på så vis vara ett underlag för att bedöma de förtroendevaldas sociala representativitet. Det ska vara en framställning som är hållbar för den forskning och användning som kommer att efterfrågas under en lång tid framöver.

Motsvarande undersökningar, dock ej för landsting, har genomförts av Svenska Kommunförbundet sedan 1971.

## **A.11 Statistikanvändning**

Huvudanvändare är de politiska partierna, organisationer, myndigheter, massmedia, den samhällsvetenskapliga forskningen och den politiskt intresserade allmänheten. Resultaten används för att belysa den demokratiska processen och de förtroendevaldas sociala representativitet.

## **A.12 Uppläggning och genomförande**

Den 22 maj 2003 fick SCB i uppdrag av regeringen att genomföra en undersökning av förtroendevalda i kommuner och landsting. Undersökningen finansierades av regeringen, Svenska Kommunförbundet samt Landstingsförbundet. I slutet av maj gjorde SCB ett utskick till samtliga kommuner och landsting där uppgifter om förtroendevaldas namn, personnummer, nämndtillhörighet och position i nämnd efterfrågades. I mitten av augusti hade 80 procent av kommunerna och 70 procent av landstingen inkommit med de efterfrågade uppgifterna. De sista kommunerna kom in med uppgifter i början av november. Samtliga kommuner och landsting har skickat in efterfrågade uppgifter om de förtroendevalda. Något problem med bortfall i form av kommuner eller landsting föreligger med andra ord inte.

## **A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar**

-

## **B. Kvalitetsdeklaration**

### **0 Inledning**

### **1 Innehåll**

#### **1.1 Statistiska målstorheter**

##### **1.1.1 Objekt och population**

Populationen utgörs av de förtroendevalda i kommuner och landsting år 2003.

I Kommunallagens fjärde kapitel (1 §) anges att med förtroendevalda avses: ”ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar

samt revisorer och revisorsersättare”. Detta innebär att som förtroendevald räknas endast innehavare av uppdrag inom den strikt kommunalrättsliga sektorn. Undersökningen har utgått från Kommunallagens definition, vilket bland annat innebär att personer som ingår i styrelser i kommunala bolag exkluderats. Även personer som innehar uppdrag i nämnder som ej regleras i kommunallagen har definierats bort, vilket bland annat innebär att statliga samarbetsorgan på lokal nivå, som arbetsmarknadsnämnder, inte ingår i populationen.

### 1.1.2 Variabler

**Kön** – enligt registret över totalbefolkningen (RTB).

**Ålder** - enligt RTB.

**Medborgarskapsland** – enligt RTB.

**Årtal för svenskt medborgarskap** – enligt RTB.

**Födelseland** – enligt RTB.

**Utländsk bakgrund** – enligt RTB.

**Senaste invandringsår** – enligt RTB:

**Inkomst** – sammanräknade förvärvsinkomst (inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet), inkomst av kapital (överskott) och sjöinkomst (år 2001 enligt taxeringen 2002). Beloppet anger inkomst före skatt. Även sammanräknad inkomst exklusive inkomst av kapital avseende inkomståret 2002 finns i registret. Uppgifterna är hämtade från SCB:s inkomstregister.

**Hushållets disponibla inkomst** – enligt SCB:s inkomstregister. Avser inkomståret 2002 och ”RTB-familj”.

**Utbildning** – utbildningsnivå klassificerad enligt svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2000) från SCB:s utbildningsregister.

**Yrke** – sysselsättningskod enligt SCB:s yrkesregister, avser år 2001.

**Anställningssektor** – uppgift om anställning i privat, kommunal eller statlig sektor. Uppgifter hämtade från SCB:s yrkesregister och avser år 2001.

**Arbetslöshet** – uppgift om arbetslöshetsunderstöd betalats ut någon gång under år 1997 resp. år 2001. Uppgifter hämtad från SCB:s register över arbetsmarknadsstatistik (RAMS).

**Parti** – partitillhörighet enligt uppgift inskickad till SCB.

**Nämndtillhörighet** – enligt uppgift inskickad till SCB.

**Position** – position i nämnd enligt uppgift inskickad till SCB.

**Kommun/Landsting** – enligt uppgift inskickad till SCB.

### 1.1.3 Statistiska mått

Olika statistiska mått används för att analysera förtroendevalda, t.ex. antal, andel (procent), summa/aggregat, differenser och kvoter. Dessutom används olika former av regressionsanalys m.m.

### 1.1.4 Redovisningsgrupper

I undersökningen redovisas förtroendevalda efter olika bakgrundsvariabler, t.ex. efter kön, ålder, medborgarskap, födelseland, inkomst, utbildning, anställningssektor, post m. m..

### 1.1.5 Referenstider

År 2003.

## 1.2 Fullständighet

Godtagbar fullständighet

## **2 Tillförlitlighet**

### **2.1 Tillförlitlighet totalt**

Undersökningen är en totalundersökning vilket innebär att någon urvalsosäkerhet ej förekommer.

### **2.2 Osäkerhetskällor**

Den främsta källan till osäkerhet ligger i att kommuner och landsting kan ha skickat in ofullständiga eller felaktiga register över förtroendevalda till SCB.

#### **2.2.1 Urval**

Undersökningen av förtroendevalda är en totalundersökning och inget urval görs således.

#### **2.2.2 Ramtäckning**

Ramtäckningen antas vara god.

#### **2.2.3 Mätning**

Data insamlas via register över förtroendevalda som kommuner och landsting skickat in till SCB.

#### **2.2.4 Svartsbortfall**

Samtliga kommuner och landsting skickade in uppgifter om förtroendevalda till SCB. Det är dock möjligt att vissa kommuner och landsting inte skickat in fullständiga förteckningar över förtroendevalda.

#### **2.2.5 Bearbetning**

Det insamlade materialet har kontrollerats på olika sätt, exempelvis att insamlade personnummer är korrekta och att alla kommuner och landsting skickat in uppgifter för de organ de enligt lag är skyldiga att ha. Olika registeruppgifter har därefter matchats på datamaterialet.

#### **2.2.6 Modellantaganden**

Inga modellantaganden

### **2.3 Redovisning av osäkerhetsmått**

Undersökningen är en totalundersökning.

## **3 Aktualitet**

### **3.1 Frekvens**

2003 års undersökning av förtroendevalda i kommuner och landsting är den första undersökning av det slaget som SCB genomför. Tidigare har Svenska Kommunförbundet gjort motsvarande undersökningar avseende kommuner sedan 1971. När det gäller eventuella framtida undersökningar finns ingen fast finansiering.

## 3.2 Framställningstid

8-9 månader

## 3.3 Punktlighet

God.

## 4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

### 4.1 Jämförbarhet över tiden

Motsvarande undersökningar avseende kommuner har gjorts av Svenska Kommunförbundet sedan 1971. Undersökningarna skiljer sig dock över åren vad gäller metod och kvalitet. Dessutom är 2003 års undersökning den första där fullständiga personnummer insamlats, vilket gör att det även är det första året då vissa bakgrundsvariabler har kunnat redovisas.

### 4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det har varit ambitionen att så långt det är möjligt hålla fast vid de definitioner och indelningar som används inom valstatistiken för att på så vis skapa jämförbarhet. I den mån det varit möjligt har även indelningar som gällt vid tidigare undersökningar behållits.

### 4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Valresultat, Allmänna val

Valdeltagandeundersökning, Allmänna val

Nominerade och valda, Allmänna val

Valresultat, Europaparlamentsval

Valdeltagandeundersökning, Europaparlamentsval

Valbeteendeundersökning, Europaparlamentsval

Valresultat, Folkomröstningar

Valdeltagandeundersökning, Folkomröstningar

Valbeteendeundersökning, Folkomröstningar

## 5 Tillgänglighet och förståelighet

### 5.1 Spridningsformer

Resultaten av 2003 års Undersökning av förtroendevalda i kommuner och landsting finns publicerade i rapporten *Det nya seklets förtroendevalda – Om politikerantal och representativitet i kommuner och landsting 2003*, skriven av Hanna Bäck vid Uppsala universitet och Richard Öhrvall vid SCB. Den är utgiven av Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet och Justitiedepartementet år 2004. Publikationen finns tillgänglig i såväl tryckt som elektronisk form. Dessutom gavs rapporten *Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda* ut i elektronisk form år 2004. Den skrevs av Richard Öhrvall vid SCB och gavs ut av Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet och Justitiedepartementet.

### 5.2 Presentation

Resultatpublikationerna består av text, tabeller och diagram.

### **5.3 Dokumentation**

Datamaterialet finns bevarat i avidentifierad form och dokumenterat hos SCB.

### **5.4 Tillgång till primärmaterial**

SCB åtar sig att ta fram särskilda tabeller efter önskemål från uppdragsgivare

### **5.5 Upplýsningstjänster**

Förfrågningar besvaras av de personer som direkt arbetar med valstatistiken på SCB, e-post: [valstatistik@scb.se](mailto:valstatistik@scb.se)

